

Ekström, Emil
Tel: 010-698 15 91
emil.ekstrom@naturvardsverket.se

BESLUT
2016-09-22 Ärendenr:
NV-04889-16

Beslut om skyddsjakt efter vikaresäl i Norrbottens län 2016

Beslut

Naturvårdsverket beslutar att utöka antalet vikaresälar som får fällas i skyddsjakt i Norrbottens län med ytterligare 30 vikaresälar (totalt 100).

Skyddsjakten får endast ske efter vikaresälar som befinner sig inom 200 meter från en plats där fiske bedrivs och där vikaresälar orsakat skador på fiskeredskap eller tagit fångst från redskapen.

Skyddsjakten får ske från stillaliggande båt med motorn igång.

Vid sidan av klass 1 ammunition får även kulammunition av klass 2 användas.

Detta beslut ska delges med kungörelsedelgivning och gälla även om det överklagas.

Villkor för skyddsjaktens genomförande

Villkoren vad gäller jakttid, jaktområde, undantagna områden, vem som får jaga, jaktmetod och tillåtna jaktmedel, åtgärder innan skyddsjakt, återrapportering när vikaresälar har fällts samt villkoren för bärgning och provtagning är samma som framgår av Naturvårdsverkets beslut den 7 april 2016 (NV-01209-16), se bilaga 2.

Bakgrund

Naturvårdsverket fattade på eget initiativ den 7 april 2016 beslut om att tillåta skyddsjakt efter totalt 70 vikaresäl i Norrbottens län. Den utredning som föregick detta beslut innefattade bland annat samråd och remissförfarande. Utredningen redovisas i det beslutet (se bilaga 2).

Inför detta beslut om att utöka antalet vikaresäl som får fällas i skyddsjakt har Naturvårdsverket inhämtat synpunkter från Naturhistoriska riksmuseet, Havs- och vattenmyndigheten och Länsstyrelsen i Norrbotten.

Skäl för beslutet

Aktuella bestämmelser

Naturvårdsverket får på eget initiativ besluta om skyddsjakt efter säl för att förhindra allvarlig skada på fiske om det inte finns någon annan lämplig lösning och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Detta framgår av 23 a och b §§ jaktförordningen (1987:905).

I beslut om skyddsjakt ska det enligt 9 b § jaktförordningen anges

- vilka arter som berörs och antalet djur som får fällas,
- vilka medel och metoder som får användas,
- vilken tid och vilket område som avses,
- de villkor som i övrigt behövs för att så långt som möjligt undvika skador eller olägenheter av betydelse för den berörda artens bestånd, och
- den kontroll som kommer att ske.

Naturvårdsverket kan med stöd av jaktförordningen 24 d § tillåta jakt från motordrivna forskaffningsmedel, exempelvis båtar, vilket annars är förbjudet enligt 31 § jaktlagen (1987:259).

Naturvårdsverket kan med stöd av 43 § i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2002:18) om jakt och statens vilt tillåta att skyddsjakt efter säl även får ske med klass 2-ammunition. Enligt 16 § samma föreskrifter får annars bara kulpatroner av klass 1 användas för jakt efter säl.

Med stöd av 59 § jaktförordningen får Naturvårdsverket besluta att ett skyddsjaksbeslut ska gälla även om det överklagas.

Om en obestämd krets ska delges ett beslut får det enligt 49 § delgivningslagen (2010:1932) ske genom kungörelsedelgivning.

Skyldigheter som följer av Sveriges EU-medlemskap

Vikaresäl finns med i det så kallade art- och habitatdirektivet, bilagorna 2 och 5 till rådets direktiv (92/93/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter. Det innebär bland annat att Sverige måste säkerställa att jakt efter vikaresäl är förenlig med upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus för arten.

Naturvårdsverkets bedömning

Behovet av att utöka det tillåtna antalet

Naturvårdsverket noterar att det idag rapporterats in 68 fällda vikaresälar och att endast två återstår av det tillåtna antalet. Naturvårdsverket bedömer att det är mycket sannolikt att det hitintills tillåtna antalet vikaresälar inom kort kommer att ha fällts. Baserat på erfarenheter från tidigare år utgår Naturvårdsverket från att det kommer finnas ett fortsatt behov av att kunna freda fiskeverksamhet i Norrbottens län från sälangrepp. Risken för allvarliga skador kan dessutom antas öka när exempelvis fisket efter siklöja inleds till hösten.

Förhindrande av allvarlig skada

Havs- och vattenmyndigheten m.fl. har i yttrande till Naturvårdsverket lämnat uppgifter om de skador som vikaresälar (och knubb- samt gråsäl) orsakar fisket. Även om antalet fiskare som rapporterade sälskador under 2015 är något färre än året innan så är skadorna fortfarande mycket omfattande. Havs- och vattenmyndigheten rapporterade i december 2014 att total ekonomisk skada beräknat på infiskningsvärde enligt loggböcker och kustfiskejournaler uppgår till ca 33,3 miljoner kronor per år. Skadorna har inte minskat under 2015 och inget talar för minskade sälskador under 2016.

Naturvårdsverket har mottagit flera rapporter om att påverkan från vikaresäl är mycket stor på fisket, framför allt i Norrbottens län. Omfattningen av skadorna varierar under året men Naturvårdsverket konstaterar att de flesta fiskemetoder som används drabbas av allvarliga skador under hela fiskesäsongen.

Naturvårdsverket noterar att skydds jakt efter säl ibland endast kan förväntas ha en relativt begränsad och tillfällig effekt mot skador. Men Naturvårdsverket bedömer att skydds jakt kan vara en lämplig lösning då jakten kan få sälar att undvika de områden som nyttjas av fiskare och då den kan riktas mot skadegörande individer.

Naturvårdsverket bedömningen att vikaresälar med stor sannolikhet kommer fortsätta att orsaka allvarliga skador under 2016. Skydds jakt efter vikaresäl behövs därför för att det ska finnas möjlighet att förhindra skador.

Annan lämplig lösning

Det finns flera olika skadeförebyggande åtgärder som generellt kan vidtas för att minska sälskadorna på fisket, exempelvis;

- fiske vid olika tidpunkter på dygnet
- skrämman bort sälarna från fiskeplatserna med exempelvis ljud
- vakta vid redskapen
- fiske i kortare perioder
- byte av fångstplatser
- val av redskap som är särskilt utformade

Erfarenheterna visar att dessa skadeförebyggande åtgärder har begränsad och oftast kortvarig effekt. Trots en längre tids arbete för att utveckla redskap och

metoder som ska vara säkra mot sälangrepp finns det ännu inte fiskeredskap som effektivt förebygger och minskar risken för sälskador för alla typer av fiske och för alla fiskares behov och förutsättningar. Mot denna bakgrund bedömer Naturvårdsverket att det saknas annan lämplig lösning än skydds jakt för att förhindra de allvarliga skador som orsakas av vikaresäl.

Gynnsam bevarandestatus

Helsingforskommissionen (det styrande organet för Helsingforskonventionen om skydd av Östersjöområdets marina miljö) föreslår att det undre referensvärdet för antalet vikaresäl bör ligga på minst 10 000. Detta referensvärde är även det som i enlighet med art- och habitatdirektivet inrapporterats av Sverige till Europeiska Unionen.

Genom att antalet vikaresäl överstiger referensvärdet säkras den biologiska nivån som krävs för att upprätthålla ett livskraftigt bestånd. Skydds jakt kan tillåtas utan att gynnsam bevarandestatus äventyras om populationen överstiger denna nivå och har en långsiktig positiv tillväxt.

Havs- och vattenmyndigheten ansvarar för övervakning av beståndsutvecklingen hos sälarterna i de svenska havsområdena. Övervakningen utförs av Naturhistoriska riksmuseet. Av yttrande från Naturhistoriska riksmuseet framgår att år 2015 kunde över 17 000 vikaresäl räknas i Bottenhavet. De senaste två årens räkningar av vikaresäl är dock inte jämförbara med tidigare räkningar från 1988 till 2013 då isen smälte betydligt tidigare de två senaste åren. Detta har en stor påverkan på hur många sälar som kan räknas. Beståndets tillväxt uppskattas till 4,5 procent per år, vilket är lägre än artens maximala tillväxthastighet. Naturvårdsverket bedömer mot denna bakgrund att skydds jakt efter ytterligare 30 vikaresäl (totalt 130 i hela landet, varav 100 i Norrbottens län) i Norrbottens län inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde.

Sammanfattningsvis gör därför Naturvårdsverket bedömningen att samtliga förutsättningar är uppfyllda och fattar därför beslut om att tillåta skydds jakt efter ytterligare 30 vikaresäl.

Villkor

De beslutade jakttiderna syftar till att ge så goda förutsättningar som möjligt för skydds jakt efter vikaresäl samtidigt som hänsyn tas till sälarnas behov av ro under kutningstiden.

Syftet med skydds jakten är att förhindra allvarliga skador på fångst och redskap och en förutsättning är att det inte finns någon annan lämplig lösning. Därför tillåts skydds jakten endast i närheten av platser där fiske bedrivs (inom 200 meter) och där vikaresäl orsakat skador på fiskeredskap eller tagit fångst från redskapen.

För att underlätta bärgning av fällda sälar får jakten ske från båt med motorn påslagen. Ammunition av klass 2 tillåts för att möjliggöra användning av ammunition som minskar risken för rikoschetter.

Verkställighet och kungörelse

Med hänsyn till att skadorna är allvarliga och pågående är det viktigt att skyddsjakten kan fortsätta att bedrivas i anslutning till fiskeverksamhet. Detta är nödvändigt för att förhindra att ytterligare allvarliga skador uppstår. Det finns därför skäl för att beslutet ska gälla även om det överklagas.

Beslutet ska delges genom så kallad kungörelsedelgivning. Beslutet finns under överklagandetiden tillgängligt hos Naturvårdsverket på Valhallavägen 195 i Stockholm.

Upplysningar

Detta beslut om skyddsjakt efter vikaresäl ger inte stöd för jakt på annans jaktområde.

Kontaktuppgifter till Naturvårdsverkets kundtjänst och webbplats

Webbplats: www.naturvardsverket.se/saljakt

E-post: viltforvaltning@naturvardsverket.se

Telefon: 010-698 10 00 (vardagar 08:00-16.30)

Se bilaga för information om hur man överklagar.

Beslut i ärendet har fattats av sektionschefen Gunilla Skotnicka Ewing efter föredragning av handläggaren Emil Ekström. I handläggningen har även handläggaren Per Risberg medverkat.

Gunilla Ewing Skotnicka

Emil Ekström

Kopia till:

Finlands Viltcentral
Havs- och vattenmyndigheten
HELCOM
Jordbruksverket
Jord- och Skogsbruksministeriet, Helsingfors
Jägarnas Riksförbund
Kustbevakningen
Lantbrukarnas Riksförbund
Länsstyrelsen i Norrbottens län
Länsstyrelsen i Västerbottens län
Miljödepartementet, Stockholm
Miljöministeriet, Helsingfors
Naturhistoriska riksmuseet
Näringsdepartementet, Stockholm
Program Sälar och Fiske
Skärgårdarnas riksförbund
Svenska Fiskares Riksförbund
Svenska Jägareförbundet
Svenska Naturskyddsföreningen
Svenska Rovdjursföreningen
Sveriges Fiskevattenägareförbund
Sveriges Lantbruksuniversitet
Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund
Sveriges Yrkesfiskares Ekonomiska Förening
Viltskadecenter
Världsnaturfonden WWF
Ålands landskapsstyrelse

Var ska beslutet överklagas?

Naturvårdsverkets beslut kan överklagas hos Förvaltningsrätten i Stockholm.

Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Naturvårdsverket.

Adressen framgår av beslutet. Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Naturvårdsverket överklagandet och handlingarna till Förvaltningsrätten i Stockholm.

När ska beslutet senast överklagas?

Överklagandet ska ha kommit in till Naturvårdsverket **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Vad ska överklagandet innehålla?

Överklagandet ska vara skriftligt och det ska vara undertecknat.

I skrivelsen ska Ni ange:

Ert namn, adress, personnummer/organisationsnummer och telefonnummer,

vilket beslut som Ni överklagar t.ex. genom att ange beslutsdatum och ärendenummer,

hur Ni anser att Naturvårdsverkets beslut ska ändras och varför det ska ändras samt

om det finns motparter i ärendet bör Ni ange deras namn, adress och telefonnummer.